

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

HaskoningDHV Nederland B.V
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 93280
2509 AG Den Haag

Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek

Bijlagen
3

Datum 20 april 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED]

Op 1 december 2021 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 8 maart 2022 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Seismisch onderzoek NAM. Op het Nederlands Continentaal Plat in surveygebieden K15, K18, L13 en L16', gelegen in de Noordzee. Het project betreft het zoeken naar mogelijke winbare gasreserves in de genoemde aangewezen gebieden op de Noordzee.

De werkzaamheden bestaan uit 3D-seismisch onderzoek met een Ocean Bottom Node (OBN) seismisch onderzoek (een vorm van 3D-seismisch onderzoek). Dit wordt uitgevoerd met airguns als geluidsbron. Er zullen in totaal ongeveer tussen de 600.000 en 750.000 airgun-schoten plaatsvinden, verspreid over twee maanden (ongeveer 10.000 – 12.500 airgun schoten per dag). Er wordt vanuit gegaan van een maximaal airgun volume van 2600 cubic inch. Er zullen drie schepen actief zijn tijdens het seismisch onderzoek, welke worden ondersteund **door enkele zogenoemde 'guard vessels' (waarschijnlijk één).**

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de bruinvis (*Phocoena phocoena*).

Daarnaast ook van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van exemplaren van de gewone zeehond (*Phoca vitulina*) en grijze zeehond (*Halichoerus grypus*)

Besluit

Ik verleen u voor de periode vanaf 1 september 2022 tot en met 30 april 2023 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de bruinvis.

Ik verleen u geen ontheffing voor wat betreft artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen voor de gewone zeehond en grijze zeehond.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform uw aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de Wet natuurbescherming.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het onderzoeksgebied voor de realisatie van het project 'Seismisch onderzoek NAM. Op het Nederlands Continentaal Plat in surveygebieden K15, K18, L13 en L16', gelegen in de Noordzee zoals weergegeven in figuur 3-1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan seismisch onderzoek NAM. Op het Nederlands Continentaal Plat in surveygebieden K15, K18, L13 en L16' van 1 december 2021 (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek

Specifieke voorschriften

- i. **U dient, met in achtneming van voorschriften uit deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 6.1.4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan seismisch onderzoek NAM. Op het Nederlands Continentaal Plat in surveygebieden K15, K18, L13 en L16' van 1 december 2021 (bijlage 3 bij dit besluit).**
- j. U dient een Acoustic Deterrent Device (ADD) te gebruiken aan het begin van elke surveydag. Na een stop van een periode langer dan 1,5 uur dient u de ADD en **'soft start'** ook weer te gebruiken.
- k. De duur en het vermogen van de soft start dient zodanig te zijn dat bruinvissen de gelegenheid blijven hebben om naar een veilige locatie te zwemmen. U dient in het werkprotocol de duur en vermogen van de soft start te specificeren.
- l. U dient een **'Power down'** van de airguns in acht te nemen. Door het aantal airguns tijdens het draaien van de schepen te verminderen, maar wel ten minste één airgun af te blijven vuren, blijven soorten op afstand.

Overige voorschriften

- m. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- n. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld en deze dient ten aller tijde beschikbaar te zijn op de locatie.
- o. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder aanvraagnummer 5190026130295 . Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Afwijzing artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de gewone zeehond en de grijze zeehond. Er is met de geplande werkzaamheden en voorgestelde maatregelen geen sprake van opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van exemplaren van de gewone zeehond en de grijze zeehond.

Door de werkzaamheden zullen geen verblijfplaatsen van de gewone zeehond en de grijze zeehond worden vernietigd. Het seismisch onderzoek leidt niet tot een fysieke verandering van het plangebied. Ook worden de metingen uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de gewone zeehond. Bij de grijze zeehond is er wel kans dat de metingen nog plaatsvinden tijdens de verharings-periode, echter liggen de rustgebieden welke de dieren in deze periode nodig hebben, op een minimale afstand van 25 kilometer van de werkzaamheden verwijderd, waardoor effecten uitgesloten zijn. Daarnaast houden de maatregelen om de bruinvis-verstoring te beperken, ook de zeehonden op afstand van de schadelijke geluiden.

Door bovenstaande wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming overtreden worden. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Instandhouding van de bruinvis

Artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming

De bruinvis is het meest voorkomende zeezoogdier in de Nederlandse wateren. Het gehele Nederlandse deel van de Noordzee, de gehele Waddenzee, de Oosterschelde en de Westerschelde maken deel uit van het leefgebied van de bruinvis (69.800 km²). Veelal worden de dieren alleen of in kleine groepjes waargenomen, soms in groepen van enkele tientallen dieren (Ministerie van Economische Zaken, 2014a²). Het belangrijkste leefgebied van de bruinvis omvat de kustwateren van de gematigde en subarctische delen van het noordelijke halfrond. De Nederlandse bruinvissen zijn onderdeel van de algemene populatie in de zuidelijke Noordzee en er vindt migratie plaats naar Britse en vermoedelijk ook naar Duitse wateren. De migratiebewegingen van bruinvissen zijn voor de zuidelijke Noordzee zeer onduidelijk².

Van februari tot april zijn bruinvissen het meest talrijk in de Nederlandse wateren, waarnaar ze veelal naar het noorden trekken. Bruinvissen maken gebruik van echolocatie (hoogfrequent) voor het vinden van voedsel, navigatie op korte afstand en communicatie. Tevens maken ze gebruik van sonar (laagfrequent). Ze jagen voornamelijk op kleine vissen en andere kleine zeedieren.

² Ministerie van Economische Zaken. (2014a). Profielschets Bruinvis (*Phocoena phocoena*) H1351.

In de eerste helft van de vorige eeuw kwam de bruinvis algemeen voor langs de Nederlandse kust. Daarna werd deze soort een zeldzame en onregelmatige verschijning. De laatste decennia wordt de bruinvis steeds zuidelijker waargenomen en is inmiddels weer redelijk algemeen langs de Nederlandse kust. In 2016 is een tienjaarlijkse telling uitgevoerd naar het aantal bruinvissen in onder andere de Noordzee. Hieruit kwam een geschat aantal van 345.000 bruinvissen, wat vergelijkbaar is met de schatting uit 2005 van 355.000³. De populatie bruinvissen op het NCP wordt geschat op 51.000 dieren⁴. Het NCP herbergt minimaal 14% (juli) tot maximaal 48% (maart) van de totale Noordzee populatie bruinvissen^{5,6}. Het aantal bruinvissen op het NCP vertoont dus veel seizoensvariatie, maar ook veel ruimtelijke variatie. Van 2012 tot en met 2017 zijn er aantalsschattingen van bruinvissen gemaakt in vier deelgebieden op het NCP. Voor elk van de deelgebieden zijn op basis van vliegtuigtellingen de dichtheden geschat in verschillende seizoenen en jaren. De meeste tellingen zijn in het voorjaar en de zomer uitgevoerd. In het najaar van 2012 was het niet mogelijk om aantalsschattingen te doen van de bruinvissen in het specifieke werkgebied⁷. Omdat er voor het najaar in de teljaren 2012-2017 geen aantalsschatting beschikbaar is, is er voor het najaar gebruik gemaakt van oudere gegevens uit 2010. In het najaar is er slechts één telling beschikbaar die in oktober/november is uitgevoerd in het werkgebied. In oktober 2010 werd in dit deelgebied een gemiddelde dichtheid van 0,40 bruinvissen per km² gevonden⁸. De gemiddelde dichtheid over teljaren voorjaar, zomer en najaar is 1,37, 0,77 en 0,4 bruinvis km² respectievelijk. Gilles *et al.* (2016)⁹ heeft een habitatmodel ontwikkeld op basis van tellingen tussen 2005-2013.

Hieruit blijkt dat de verwachte bruinvis dichtheden in het plangebied tussen de 0,41 en 1,5 bruinvissen per km² liggen in het voorjaar, tussen de 0,41 en 0,80 bruinvissen per km² liggen in de zomer en tussen 0 en 0,8 bruinvissen per km² liggen in het najaar.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek

³ Hammond, P., Lacey, C., Gilles, A., Viquerat, S., Boerjesson, P., Herr, H., & Teilmann, J. (2017). Estimates of cetacean abundance in European Atlantic waters in summer 2016 from the SCANSIII aerial and shipboard surveys. Wageningen Marine Research.

⁴ Rijkswaterstaat. (2015c). Kader Ecologie en Cumulatie t.b.v. Uitrol windenergie op zee (2015c). Deelrapport B: Bijlage Imares onderzoek: Cumulatieve effecten op vogels en vleermuizen.

⁵ Geelhoed, S. C. V., Scheidat, M., & van Bemmelen, R. (2014a). Marine mammal surveys in Dutch waters in 2013. Imares Rapportnummer: C027/14.

⁶ Geelhoed, S. C. V., Lagerveld, S., Verdaat, J., & Scheidat, M. (2014b). Marine mammal surveys in Dutch waters in 2014. Imares rapportnummer: C180/14. Imares Rapportnummer: C180/14.

⁷ Geelhoed, S. C. V., & Scheidat, M. (2018). Abundance of harbour porpoises (*Phocoena phocoena*) on the Dutch Continental Shelf, aerial surveys 2012-2017.

⁸ Geelhoed, S. C. V., Scheidat, R., van Bemmelen, R. S., & Aarts, G. (2013). Abundance of harbour porpoises (*Phocoena phocoena*) on the Dutch Continental Shelf, aerial surveys in July 2010- March 2011. *Lutra* 56(1): 45-57

⁹ Gilles, A., Viquerat, S., Becker, E., Forney, K., Geelhoed, S. C. V., Haelters, J., Nabe-Nielsen, J., Scheidat, M., Siebert, U., Sveegaard, S., Van Beest, F., Van Bemmelen, R., & Aarts, G. (2016). Seasonal habitat-based density models for a marine top predator, the harbor porpoise, in a dynamic environment.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 6.1.4 van het bij **de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan seismisch onderzoek NAM. Op het Nederlands Continentaal Plat in surveygebieden K15, K18, L13 en L16' van 1 december 2022.**

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Om de negatieve effecten te minimaliseren voor de bruinvis worden de volgende maatregelen voorgesteld:

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek

- Marine Mammal Observer (MMO);
 - 30 minuten lang observeren binnen de 500-meter zone,
 - bij waarneming van soorten binnen de 500-meter zone wordt gewacht tot de zone 20 minuten vrij is,
- Passive Acoustic Monitoring (PAM);
 - in het donker wordt een detectiesysteem door een deskundige gebruikt om dieren binnen de 500-meter zone te kunnen vinden.
- Soft-start;
 - Bij 12 uur of meer stilstand van de werkzaamheden, wordt over de tijd van 60 minuten voor de daadwerkelijke metingen de druk geleidelijk opgevoerd.
 - Bij kortere onderbreking is een soft start van 30 minuten voldoende.
- Acoustic Deterrent Device (ADD);
 - Minimaal 30 minuten voorafgaand aan de soft-start wordt met een speciaal apparaat geluid geproduceerd om de zeezoogdieren af te schrikken.
 - Bij de eerste start van het seismisch onderzoek en na onderbrekingen van meer dan 12 uur moet een ADD worden ingezet.
 - De ADD moet continu ingeschakeld zijn tijdens lijnwisselingen wanneer de luchtdruggeweren zijn uitgeschakeld.

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Functionaliteit onderzoeksgebied

Voor de bruinvis kan het effect op de populatie berekend worden. In het KEC (Rijkswaterstaat, 2015a; Rijkswaterstaat et al., 2016) is hiertoe een formule beschreven, gebaseerd op de uitkomsten van het Interim PCoD model³. De formule berekent de initiële schatting van de maximale populatiereductie die met 95% zekerheid niet wordt overschreden.

Voor de effectberekening voor de bruinvis wordt de gemiddelde dichtheid van de lente en het najaar gebruikt, dit is respectievelijk 1,37 en 0,4 in dieren per vierkante kilometer (Geelhoed & Scheidat, 2018). Uit de berekening blijkt dat er in het voorjaar 1.435 bruinvissen aanwezig kunnen zijn binnen de mijdingscontouren van de worst case dag. In het najaar zullen 419 bruinvissen aanwezig zijn binnen de mijdingscontouren van de worst case dag.

Het seismisch onderzoek leidt in worst-case tot een populatie reductie van 65 bruinvissen in het voorjaar en 16 bruinvissen in het najaar. De totale populatie bruinvissen op het NCP is 51.000 dieren (Rijkswaterstaat, 2015a¹⁰; Rijkswaterstaat et al., 2016¹¹). Na aftrek van de populatiereductie door dit project komt de NCP-populatie uit op 50.935 individuen in het voorjaar en 50.984 individuen in het najaar op lange termijn na uitvoer van het project. De maximale lange termijn afname van de populatie bruinvissen door dit project is berekend op 0,13% in het voorjaar en 0,03% in het najaar.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek

Volgens het KEC (Rijkswaterstaat, 2015bvoet¹²) is een scenario voor seismische exploratie op de Noordzee in de jaren 2016 t/m 2022 berekend en het effect op de populatiereductie van de bruinvis. In het scenario van de KEC is van 20.000 km² 3D seismisch onderzoek per jaar uitgegaan. Het 3D seismisch onderzoek heeft een totale oppervlakte van 2.018,51 km². Dit is 10,1% van de jaarlijkse 20.000 km². Dit valt binnen de populatiereductie berekend door het KEC en er is geen sprake van aanvullende populatiereductie van de bruinvis.

Als gevolg van de voorgenomen ingreep wordt een deel van het leefgebied van de bruinvis tijdelijk verstoord, dit heeft een effect op individuele bruinvissen. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Het effect van het seismisch onderzoek is slechts tijdelijk. Het onderzoek wordt over een periode van twee maanden uitgevoerd, waarbij de verstoring wordt verplaatst. Er blijven voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig om te foerageren. Daarnaast wordt het seismisch onderzoek uitgevoerd buiten de gevoelige (voorplantingsperiode) van de bruinvis. De gunstige staat van instandhouding van de bruinvis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

¹⁰ Rijkswaterstaat. (2015a). Kader Ecologie en Cumulatie t.b.v. Uitrol windenergie op zee. Deelrapport A: methodebeschrijving. In opdracht van het ministerie van Economische Zaken.

¹¹ Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur, & Rijkswaterstaat Noord-Nederland. (2016). Natura 2000-beheerplan Waddenzee Periode 2016-2022. Ministerie van Infrastructuur en Milieu & Rijkswaterstaat Noord-Nederland.

¹² Rijkswaterstaat. (2015b). Kader Ecologie en Cumulatie t.b.v. Uitrol windenergie op zee. Deelrapport B: bijlage TNO-onderzoek, cumulatieve effecten op zeezoogdieren. In Opdracht van Het Ministerie van Economische Zaken.

Andere bevredigende oplossing

Dit 3D-seismisch onderzoek van NAM heeft als doel te onderzoeken of er mogelijke olie- en of gasvoorraden op deze locatie in de bodem zitten. Hiervoor dient het seismisch onderzoek op de voorgenomen locatie verricht te worden en is een alternatieve locatie geen wenselijke optie. NAM gaat de effecten van seismisch onderzoek op de mariene omgeving zoveel als mogelijk beperken door standaard maatregelen te nemen zoals beschreven. In de tenderdocumenten vraagt NAM daarnaast aan aannemers om milieuvriendelijke technieken toe te passen.

Er zijn op dit moment nog geen goede alternatieven voor het gebruik van airguns. Seismisch onderzoek is tot dusverre de meest betrouwbare methode om "in de aarde te kijken". De zogenaamde 'marine vibroseis' met mogelijk een lagere geluidsimpact op het mariene milieu zou een optie kunnen zijn, maar is nog (steeds) in een experimentele staat van ontwikkeling. Deze methode is zeker nog niet als bewezen te beschouwen om effectief de beoogde resultaten op een diepte van tussen de drie en vier kilometer te kunnen leveren. Deze methode is niet commercieel beschikbaar en het is zeer onzeker of dit binnen afzienbare tijd verandert. De Popcorn en de E-seismic methodes waarbij individuele airguns vrijwel continu worden geactiveerd zijn ook nog in ontwikkeling, en niet commercieel.

Gravimetrie, magnetometrie en elektrische methoden hebben een veel lagere resolutie en worden meestal in een vroeg stadium van exploratie gebruikt. Zonder een gedetailleerd seismisch vervolg is deze informatie meestal onvoldoende gedetailleerd.

In het afgelopen decennium is er ook veel onderzoek gedaan naar passieve seismische methoden waarbij helemaal geen gebruik wordt gemaakt van actieve bronnen maar van natuurlijke seismische ruis. Uit het onderzoek is gebleken dat deze methode effectief kan worden gebruikt voor oppervlakte golven die lageresolutie informatie kunnen verschaffen over de ondiepe ondergrond. Voor het in kaart brengen van reservoirs op een diepte van 3 tot 4 kilometer maken we gebruik van reflecties van volume-golven, die zo beperkt aanwezig zijn in de natuurlijke ruis dat ze niet betrouwbaar voor dit doeleinde kunnen worden gebruikt.

Dit onderzoek uitstellen tot verdere ontwikkeling is geen optie, aangezien de putten en nieuwe infrastructuur die zouden volgen op dit seismische onderzoek zouden worden aangesloten op de reeds aanwezige infrastructuur, en deze infrastructuur een beperkte economische levensduur heeft. Er is, met andere woorden, een beperkte periode om het gas, dat met dit onderzoek gevonden zou worden, economisch te winnen.

In de huidige uitvoeringsmethodiek worden de vaarlijnen zo gekozen dat het seismisch onderzoek in de snelst mogelijk tijd kan worden uitgevoerd.

Ten aanzien van de planning wordt er ook rekening gehouden met het voortplantingsseizoen van de bruinvis, zoals benoemd in het Noordzeeakkoord. Het seismisch onderzoek vindt buiten het voortplantingsseizoen plaats.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek

Jonge bruinvissen worden voornamelijk in beschut, ondiep water geboren, een enkele keer op open zee (Geelhoed & van Polanen Petel, 2011¹³).

Het voorplantingsseizoen van de gewone zeehond is tussen mei en juni. De gewone zeehond werpt haar jongen op droogvallende platen. De pups kunnen vrijwel direct naar de geboorte zwemmen. In de zomerperiode gebruikt de gewone zeehond de drooggevallen platen om te verharen en te rusten. Dit valt in de voortplantingsperiode van de bruinvis zoals benoemd in het Noordzeeakkoord. Het seismisch onderzoek vindt buiten deze kwetsbare periode van de gewone zeehond plaats.

De grijze zeehond werpt zijn jongen in de periode november tot en met februari op platen en stranden. De pups van grijze zeehonden kunnen niet gelijk zwemmen. De grijze zeehond verhaart in de periode maart – april waarbij ze gebonden zijn aan droogliggende platen en stranden. In deze periode is het mogelijk dat het seismisch onderzoek nog plaatsvindt. Echter is het dichtstbijzijnde ligplaats van grijze zeehonden op een minimale afstand van 25 kilometer verwijderd, waardoor effecten uitgesloten zijn.

Op de Noordzee moet ook rekening gehouden worden met het weer. Vanaf de herfst is de kans op stormen groot. Vandaar dat de periode van september tot en met november de voorkeur heeft. Mocht het weer in die maanden het seismisch onderzoek verhinderen dat zal het seismisch onderzoek plaatsvinden in de periode februari tot en met april plaatsvindt. De maanden van december tot februari worden uitgesloten, omdat het weer dan ook te slecht is om het seismisch onderzoek uit te voeren

Door de gekozen werkwijze worden versturende effecten aan de bruinvis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek

¹³ Geelhoed, S. C. V., & van Polanen Petel, T. (2011). Zeezoogdieren op de Noordzee: Achtergronddocument bij Natuurverkenning 2011. (WOt-Werkdocument; No. 258). Wageningen: Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang **'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang**, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor **het milieu wezenlijke gunstige effecten'**, zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming.

In het Nationaal Waterplan hebben olie- **en gaswinning de status van 'groot nationaal belang'**. Het kabinetsbeleid is erop gericht zo veel mogelijk olie en aardgas uit de kleine velden te winnen, om zo het volle potentieel van de voorraden te benutten. Van enkele activiteiten is het grote openbare belang expliciet in het rijksbeleid vastgelegd. Deze activiteiten, waaronder de winning van aardolie en aardgas, zijn expliciet in het Nationaal Waterplan omschreven.

Aardgas speelt een belangrijke rol in de Nederlandse energievoorziening en de Nederlandse economie. Gas blijft daarom in ieder geval de komende veertig tot vijftig jaar nog belangrijk. Gezien de energietransitie waar wij ons nu in bevinden zal de gaswinning en vraag naar gas wel afnemen. Ze dienen de stabiliteit van de energievoorziening en zijn deels nodig om de transitie naar een duurzame energiehuishouding mogelijk te maken.

Winning van aardgas uit kleine velden is in lijn met de doelstelling van het Nederlandse energiebeleid om gaswinning uit andere velden dan het Groningen veld te bevorderen en het Groningen veld zodoende te sparen. Dit is het zogenoemde 'Kleine velden beleid' (Derde Energienota, Ministerie van Economische Zaken, 1995; Mijnbouwwet 2010). Dit is nogmaals benadrukt in de brief van de Minister van Economische Zaken van 12 oktober 2004 over de voorzienings- en leveringszekerheid energie (gasbrief) aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarin het belang van het kleine velden beleid wordt gemotiveerd. Meer recent is het stimuleren van kleine gasvelden genoemd in het document Energierapport Transitie naar duurzaam (Ministerie van Economische Zaken, 2016) en in de brief de Minister van Economische Zaken d.d. 30 mei 2018 **'Gaswinning uit de kleine velden in de energietransitie'**.

Gedurende de energietransitie worden fossiele brandstoffen zoveel mogelijk vervangen door hernieuwbare vormen van energie die geen broeikasgassen uitstoten. Hierbij wordt er systematisch gestreefd om de energiebronnen met de grootste CO₂ uitstoot eerst te vervangen. Gas heeft de laagste CO₂-uitstoot en zal gedurende de komende decennia daarom een belangrijke rol blijven spelen tot er voldoende redelijk betaalbare alternatieve energiebronnen zijn ontwikkeld op schaal. Nieuwe gaswinning is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de huidige en toekomstige vraag naar energie en om de leveringszekerheid veilig te stellen. Doelstelling is om geen CO₂ meer uit te stoten in 2050 en onderschrijft het Parijs akkoord en werkt hard om die doelstelling te behalen. De CO₂ uitstoot van de gaswinning kan worden teruggebracht, door bijvoorbeeld de elektrificatie van het winningsplatform met gebruik van een combinatie van zonne-energie, offshore windenergie of het onshore elektriciteitsnet. Hiervan is Shell zijn elektrificatieproject van het Ameland platform een voorbeeld. Ook het optimaliseren van gasproductie methode en technologie helpt CO₂-reductie.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek

Zolang er nog niet voldoende hernieuwbare energiebronnen zijn, kan de CO2 uitstoot van gas worden teruggebracht door CO2 af te vangen en te herinjecteren in lege gasvelden (Carbon Capture and Storage, CCS). Alternatieve gebruiksmethoden van het gas worden eveneens actief ontwikkeld, zoals het omzetten naar blauwe waterstof, waarbij het methaan wordt omgezet naar waterstof en de vrijgekomen CO2 geïnjecteerd in de voorheen geproduceerde gas reservoirs. Blauwe waterstof kan de ontwikkeling van een grootschalige waterstof-infrastructuur versnellen in een periode waarin er nog niet genoeg betaalbare groene waterstof beschikbaar is.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang **'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'** voldoende is om de negatieve effecten op de bruinvis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
20 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026130295

Kenmerk
WNB/2021/036A.toek